

N:o 22.

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o

22 i anledning av Landskapsnämndens framställning till Ålands landsting rörande lagen om andring av 27 § i lagen av den 15 oktober 1918, angående inlösen av legoområden ävensom av 58 § i sagda lag sådan denna paragraf lyder i lagen av den 10 juli 1919 om andrad lydelse av lagen angående inlösen av legoområden, given den 11 juni 1920.

Landstinget har till stora utskottet remitterat förenämnda framställning jämte lagutskottets däröver avgivna betänkande.

Utskottet har granskat ärendet samt funnit den uti framställningen berörda lagen visserligen hava tillkommit i den ordning lantdagsordningen för stiftande av grundlag förutsätter emellertid hava själva stadgandena som sådana icke grundlags natur, ej heller hava de samma genom sättet för deras antagande erhållit grundlagsheljd. De hänföra sig nämligen alls icke till de uti regeringsförmen fastställda grundlagsrättigheterna, de medborgerliga rättigheter på vilka Republikens statsförfattning vilar. Därför och då det av Lagutskottet såsom stöd för dess förfarande åberopade lagrummet uti lagen om självstyrelse för landskapet Åland avser endast verkliga grundlagar, kan detsamma icke äga tillämpning i ett fall som detta.

En från ovananförda uppfattning avvikande tillämpning av merberörda stadgande i självstyrelselagen skulle hava till följd, att vilken lag som helst, om den blott tillkommit i den för stiftande av grundlag stadgade ordning, städse skulle vinna giltighet jämväl inom landskapet Åland, oberoende av om dess innehåll stämde överens med bestämmelserna uti självstyrelselagen eller icke. Detta står emellertid i uppenbar strid med de föräner, som uti självstyrelselagen tillförsäkrats landskapets befolkning. Också självstyrelselagen är nämligen en grundlag, i vars 36 §: uttryckligen stadges, att den icke må ändras, förklaras eller upphavas ej heller avvikelse från densamma göras annorledes än med Landstingets bifall. Då lagrummen ifråga beröra kolonisationen och ordnandet av kolonisa-

tionsväsendet inom landskapet jämlikt självstyrelselagen otvivelaktigt ankommer å dess egna organ, följer harav omödelbart, att också ifrågavarande stadgande tarva Landstingets godkännande, innan de kunna inom landskapet tillämpas. Med hänsyn till vad ovan angående självstyrelselagens tillämpning framhållits bör detta galla oavsett om stadgandena ifråga önom Republikens lagstiftning hava grundlagsheljd eller icke.

Stora utskottet har därför efter överläggning i saken beslutit att omfatta vicetalmannen Erikssons till Lagutskottets betänkande fogade reservation samt föreslå att Landstinget måtte ånyo remittera framställningen till Lagutskottet för undergående av saklig behandling.

Mariehamn den 6 december 1923.

På Stora utskottets vägnar:

*Herman Mattsson*